

LBRIS

Arturo Pérez-Reverte

Ultima problemă

Titlul original: *El problema final*

We know
books

Copyright © 2023, Arturo Pérez-Reverte

Copyright © 2023, Penguin Random House Grupo Editorial, S. A. U.

Travessera de Gràcia, 47-49, 08021 Barcelona

Copyright © CRIME SCENE PRESS, 2025, pentru această ediție.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

CRIME SCENE PRESS

Piața Presei Libere nr. 1

e-mail: redactia@crimescenepress.ro

tel.: 021.317.91.37; 021.317.91.42; fax.: 021.317.91.43

www.crimescenepress.ro

CRIME SCENE PRESS

Director editorial: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PÉREZ-REVERTE, ARTURO

Ultima problemă / Arturo Pérez-Reverte ; trad. din lb. spaniolă de Laura Drăghici. - București : Crime Scene Press, 2025

ISBN 978-630-6749-16-4

I, Drăghici, Laura (trad.)

821.134.2

Coperta: MIHAIL COȘULEȚU

Redactor: GEORGE ARION JR.

Corectură: RUXANDRA MANUELA ARION

Tehnoredactor: GINA ELIDA ROGOJINOIU

Bun de tipar: noiembrie 2025

Tipărit în România

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Arturo Pérez-Reverte

Ultima problemă

traducere din limba spaniolă
de Laura Drăghici

CRIME SCENE PRESS
2025

dintr-o reverie.

– Cam așa, am admis. Într-un fel de stranie remiză.

A rămas câteva secunde pe gânduri.

– Îmi va lua o vreme să-mi fac bagajele. Poate doriți să intrați între timp, ca să analizăm această presupusă remiză.

Am studiat-o vizibil surprins.

– Aveți nevoie de timp să vă gândiți cum să mai adăugați un cadavru pe listă?

– E posibil... Sau poate vreau doar să aflu cum vă descurcați cu cei mai iubiți ticăloși.

Ne-am privit fără să spunem nimic, apoi m-am întors la carte. Găsisem paragraful pe care-l căutam și am citit din nou, cu voce tare:

– *Un creier antrenat e capabil să pătrundă în mintea altuia, dacă dispune de semne vizibile pe care să se bazeze...*

Ea a rămas nemișcată în lumina difuză a galeriei, în fața arca-delor care dădeau spre lac. Tăcea. Am închis cartea și am înclinat ușor capul, ca un discret omagiu.

– Să vă cunosc, am sintetizat, a fost o experiență uimitoare, doamnă Adler.

S-a mișcat puțin printre arcade și am putut s-o văd mai bine. Ochii ei cenușii deveniseră neobișnuit de luminoși, de parcă toată lumina din jur s-ar fi adunat dintr-odată în privirea ei.

– Și pentru mine a fost la fel să vă cunosc, domnule Holmes...

A mai rămas ceva de spus?

– Tot ce mai aveam de spus v-a trecut deja prin minte.

Atunci a zâmbit în sfârșit, într-un fel care ar fi topit cuburile de gheață din paharele de whisky din toate cluburile londoneze și ar fi risipit până și ultima fărâamă de ceață de pe Baker Street.

– În acest caz, a spus ea – poate că și răspunsul meu v-a trecut prin minte.

Corfu, ianuarie 2023

Cuprins

1. Omul care n-a existat niciodată și n-a murit niciodată	9
2. Urme în nisip	43
3. Misterul frânghiei rupte	73
4. Flerul unui câine de vânătoare	107
5. Misterul camerei închise	137
6. O stratagemă de roman polițist	161
7. O problemă de trei pipe	195
8. Între probabil și improbabil	239
9. Analiză post-mortem	279

1. Omul care n-a existat niciodată și n-a murit niciodată

*O minciună uriașă, categorică, zdrobitoare,
fără drept de apel. Iată punctul nostru de plecare.*

Valea terorii

În iunie 1960 am călătorit la Genova ca să-mi cumpăr o pălărie. Era un obicei pe care îl căpătasem pe vremea când filmam în Italia: petreceam câteva zile la Grand Hotel Savoia și îmi cumpăram o Borsalino din fetru sau panama, în funcție de anotimp, de la Luciana, pe via Luccoli. Trecuse ceva timp de când filmările deveniseră doar o amintire, dar încă mai păstram câteva dintre vechile obiceiuri și aveam suficienți bani să le întretin; iar Genova, cu o escală la Ventimiglia, era la doar patru ore distanță cu trenul de casa mea din Antibes – timp suficient cât să citesc cel mai recent roman pe care mi-l trimisese prietenul meu Graham Greene, cu o dedicație amabilă. Povestea cu pălăria era un pretext perfect pentru a petrece câteva zile în oraș, plimbându-mă prin portul vechi și mâncând paste în trattoria mea preferată. De data asta am ales un model clasic de panama, cu bor de cinci centimetri și jumătate și o panglică frumoasă, de culoarea tutunului, iar o oră mai târziu, după ce vizitasem câteva librării, o agățam deja în cuierul de la Al Veliero, unde, după ce am stat la taclale cu proprietarul, un vechi prieten, am savurat niște spaghete delicioase cu scoici și butargă. La ieșire, în timp ce-mi puneam pălăria pe cap, m-am întâlnit cu Pietro Malerba. De fapt, aproape că m-am

ciocnit de el.

– Cazzo, Hoppy! Ce surpriză!

Detest să mi se spună Hoppy. Doar cei cu care am lucrat în primele mele filme îmi spun așa – mă refer la cei care mai sunt în viață. Nici măcar numele de scenă cu care mă cunosc cei ce-și mai amintesc de mine nu mă mulțumește: Hopalong Basil are, recunosc, o sonoritate plăcută, dar vulgară – i-l datorez unui impresar artistic decedat în 1935 – și, timp de douăzeci și cinci de ani, a apărut pe afișele de cinema și în genericele filmelor mele, adesea scris mai mare decât ale celorlalți actori. Dar nu m-am simțit niciodată în largul meu cu el. Prefer numele meu real, cel gravat pe plăcuța de alamă pe care doamna Colbert, servitoarea mea, o lustruiește cu soluție specială pentru metale, de pe ușa casei mele cu vedere la Marea Mediterană, unde locuiesc de ceva vreme: Ormond Basil.

– Ce surpriză, a repetat Malerba, încântat să mă vadă.

M-a îmbrățișat cu bătaia zgomotoasă pe spate. Foarte meridională întâmpinare și foarte în stilul lui. Foarte italian. Exagera puțin cu afecțiunea, așa că am bănuțit că invocă gloria mea apusă pentru a-și impresiona însoțitoarea, o doamnă trecută de prima tinerețe, dar încă atrăgătoare, al cărei chip îmi părea extrem de familiar.

– E Hopalong Basil, ți-l amintești?

M-a privit pe sub sprâncenele cenușii, care-i dădeau un aer mefistofelic.

– Cred că o cunoști pe Najat Farjallah.

A spus-o cu un evident orgoliu de proprietar. Nu aveam nimic de obiectat, așa că mi-am scos pălăria, i-am sărutat mâna împodobită cu bijuterii și am îndeplinit ritualurile de rigoare. Deși entuziasmul publicului care o aclamase cândva drept o semizeită se cam stinsese, celebra soprană mai păstra ceva din frumusețea de odinioară. Ce-i drept, acum era pe cale să se ofilească, dar

incă se dovedea eficientă: ochi mari și întunecați sub un turban de mătase, o gură frumos conturată, un nas nu foarte semitic, în ciuda originii sale libaneze, o ținută aleasă cu grijă – citisem undeva că o îmbrăca prietena ei de la Milano, Biki Bouyeure –, deși decolteul mi s-a părut cam îndrăzneț pentru ora două și un sfert după-amiaza. Se mișca cu o eleganță studiată, obișnuită cu admirația celorlalți, perfect conștientă de imaginea pe care o proiecta.

– Oh, da, desigur, a spus ea. Domnul Sherlock Holmes în persoană.

I-am zâmbit politico, aproape complice; ce altceva aș fi putut face? Nu era prima oară când o întâlneam pe divă – după ce o cunoscusem la Roma, o văzusem și la Scala, în *Medeea* – și am observat că, la fel ca în alte dăți, mă privea cu interes, măsurându-mă din cap până-n picioare. Tocmai împlinisem șazeci și cinci de ani, iar vertebrele mele nu mai erau ce fuseseră odinioară: cu vârsta mai intri la apă, dar nu pierdusem prea mult din înălțimea mea de un metru optzeci și șapte și încă mai aveam abdomenul plat și fața ascuțită și osoasă care mă făcuse cândva foarte popular pe ecranele de cinema. Mai aveam și o oarecare suplețe în mișcări. Dacă ar mai fi trăit Errol – mă refer, firește, la Errol Flynn –, aș fi fost în stare să-i mai aplic câteva lovituri cu spada, ca la repetițiile pentru scena de pe plajă din *Căpitanul pirat* – bietul de el n-a fost niciodată un spadasin grozav, pe când eu mă descurcam foarte bine. Într-un duel adevărat, l-aș fi răpus de cinci-șase ori, la fel ca pe Leslie Howard în *Masca de fier* și pe Tyrone Power în *Spada spaniolă*. Dar, în fine, astea sunt povești vechi.

Ideea este că acolo se aflau Pietro Malerba și Najat Farjallah, iar eu stăteam în fața lor cu pălăria mea cea nouă, în portul vechi din Genova, fără să bănuiesc măcar că exact în acel moment un front de joasă presiune se îndrepta spre estul Mediteranei și urma să se instaleze între Cipru și Marea Neagră. Acesta avea să aducă dinspre Golful Taranto vânturi cu o forță de 9-10, neobișnuit de

puternice pentru perioada aceea, care urmau să lovească Marea Ionică și coasta vestică a Greciei cu o asemenea violență încât navigația din jurul insulei Corfu avea să fie suspendată timp de câteva zile. Corfu e o insulă mare, pe care grecii o numesc Kerkira și al cărei nume Malerba tocmai îl pomenise în timp ce vorbea despre iahtul său, *Bluetta*.

– Hai cu noi, omule. Două săptămâni de relaxare și soare. Am o treabă care s-ar putea să te intereseze: o coproducție între Warner și RAI pentru televiziune.

Nu suna deloc rău. De când jucasem rolul secundar al unui aristocrat rus în *Război și pace*, trecuseră deja cinci ani fără să mai lucrez, cu excepția unui alt rol minor într-un serial TV, *Ivanhoe*, alături de Roger Moore – actor mediocru, dar băiat simpatic –, unde interpretasem un personaj negativ elegant, care, după Holmes, fusese mereu una dintre specialitățile mele. Eram chibzuit și aveam gusturi modeste. Și apoi, viața te strânge cu ușa, dar nu te sufocă: cele două foste soții muriseră, slavă Domnului. Prima dintre ele alcoolică, în vila din Pacific Palisades pe care o obținuse după divorț; ne apucaserăm de băut cam în același timp, dar ea a fost mai rapidă decât mine. A doua într-un oportun accident de mașină: o cădere de o sută cincizeci de metri în gol pe șoseaua din Villefranche, urmată de o explozie finală spectaculoasă odată ajunsă jos. În rest, frumoasa mea casă din Antibes era de mult achitată, dar nu strica să mai pun ceva la saltea, având în vedere vremurile nesigure, bătrânețea tot mai apropiată, Războiul Rece și alte complicații care întunecau orizontul la acea vreme. Iar Malerba era un producător cu greutate la Cinecittà și în marile producții de film și televiziune americane realizate în Europa. Prin urmare am acceptat, spre marea lui satisfacție și vizibilul interes al divinei soprane, care îmi arunca în continuare priviri languroase. Mi-am petrecut restul după-amiezii făcând cumpărăturile necesare, am trimis bagajele de la hotel în port, iar în aceeași

seară am dormit într-o cabină luxoasă de pe *Bluetta*.

O săptămână mai târziu, contrar tuturor așteptărilor, m-am trezit blocat pe mica insulă Utakos, în apropiere de Corfu – sau, mai bine zis, eram blocați toți trei. Pietro Malerba, Farjallah și cu mine coborăserăm la țarm să luăm masa la Hotelul Auslander, al cărui restaurant avea o oarecare faimă, când lucrurile s-au complicat. De pe terasă am văzut cum marea începe să se brăzdeze de valuri cu creste albe, semn al unei furtuni neașteptate, iar vântul face chiparoșii să se legene și să geamă, tânguindu-se ca niște suflete chinuite. Vremea nu era potrivită să ne întoarcem la bord, mai ales că se anunța o noapte agitată, așa că Malerba a rezervat trei camere: una pentru Farjallah, alta pentru el, deși comunicau între ele – el era separat de o actriță cunoscută din Italia, unde nu exista divorțul, și prefera să păstreze aparențele –, și una pentru mine. Planul era să ne reîmbarcăm imediat ce se domolea furtuna, însă aceasta s-a întetit atât de mult încât a doua zi dimineată, când am vrut să părăsim hotelul, am fost informați că toată navigația din zonă fusese suspendată până se îndrepta vremea, iar căpitanul iahtului *Bluetta* fusese nevoit să ridice ancora și să se refugieze în spatele insulei Corfu.

– Ce palpitant, Ormond! a spus Farjallah, agățată de brațul lui Malerba, dar aruncându-mi o privire cu subînțeles. Ca în filmele voastre.

Malerba a lăsat-o să cocheteze, cu o ironie bonomă, pentru că mă cunoștea foarte bine. Divele mai mult sau mai puțin virtuozăse nu-mi stârneau nici cea mai mică emoție. Vremurile în care alergam după aventuri rămăseseră în urmă și, în plus, sunt un gentleman englez de modă veche: nu mi-a trecut niciodată prin cap să dau târcoale teritoriului unui prieten sau cunoscut, cu atât mai puțin dacă de el depindea sau putea depinde un angajament profesional. David Niven, un vechi și drag prieten – jucaserăm împreună în câteva filme bune, inclusiv în savurosul *Doi domni*

și o blondă, alături de Ginger Rogers –, obișnuia să comenteze între două pahare: nu te excita niciodată în direcția buzunarului în care îți ții banii. Ceea ce, în gura britanicului Dave, suna mult mai elegant decât pare.

Dar ce contează cu adevărat pentru povestea de față e că m-am trezit – sau ne-am trezit, Malerba, Farjallah și cu mine – cu croaziera întreruptă, izolați pe acea insuliță cu o suprafață puțin mai mare de un kilometru pătrat. Deși nu neapărat o consolare, mai erau și alți oaspeți în aceeași situație, unii pentru că nu reușiseră să prindă feribotul spre Corfu și Patras, alții pentru că intenționau oricum să-și prelungească șederea. În total eram nouă persoane de naționalități diferite. Și, cu toții, găzduiți în singurul așezământ locuit de pe insulă, ne aflam acolo fie din proprie inițiativă, fie siliți de împrejurări. Ca într-un roman de Agatha Christie.

Chiar și în acele condiții, Utakos era de o frumusețe tulburătoare: un paradis în miniatură cu măslini, cedri, chiparoși și bougainvillee, cu un debarcader în formă de dig la poalele ruinelor unei vechi fortărețe venețiene, o colină împădurită, pe creasta căreia se mai păstrau urmele unui templu grec, iar într-o adâncitură a versantului, adăpostit de aproape toate vânturile, se afla Hotelul Auslander: o vilă din secolul al XIX-lea, cu privilegii splendide spre țărmul Albaniei și spre silueta muntoasă a insulei Corfu, care dimineața se profila în depărtare, pe fundalul unor răsărituri aproape ireale. Nici măcar furtuna nu reușea să știrbească din farmecul peisajului, căci vântul puternic din nord-vest, care învolbura marea, menținea cerul perfect senin, de un albastru limpede, scaldat în lumină.

Așa se face că, la ora 12:05 în cea de-a doua zi, după ce citisem puțin pe terasa camerei mele – *Mani*, jurnalul de călătorie în Grecia al lui Patrick Leigh Fermor –, am coborât în sala de mese, unde Gérard, șeful de sală, m-a condus la aceeași masă pe care o ocupaserăm cu o zi înainte Malerba, Farjallah și cu mine.

– Nu vin și prietenii dumneavoastră, domnule Basil?

I-am răspuns că nu. Diva avea obiceiul să se trezească târziu, iar Malerba era ocupat cu revizuirea unui contract ce urma să fie semnat de partenerul său, Samuel Bronston, pentru un film pe care voiau să-l realizeze în Spania, cu Charlton Heston și Sophia Loren. Eram singur și am cerut meniul. Puțin mai departe, tot singur la masă, cu capul aplecat deasupra farfuriei, stătea un bărbat scund și îndesat, cu trăsături levantine, iar la masa alăturată un cuplu de vârstă înaintată, cu un aer germanic, conversa într-o limbă care m-a făcut să presupun că erau elvețieni, nemți sau austrieci. Cât despre Gérard, șeful de sală, el era un francez suplu, distins, care purta cu o eleganță sobră costumul negru și papioul specific meseriei sale. Avea un păr frumos, grizonat, un nas acvilin cu alură aristocratică și un dinte de aur care îi sclipea în colțul stâng al gurii, sub mustața fină, ori de câte ori zâmbea. Era și un pianist destul de talentat, iar în seara precedentă, după cină, întreținuse atmosfera cântând la vechiul Steinway din salon.

– Vă recomand peștele, domnule Basil, mi-a sugerat cu amabilitate.

– Ce fel de pește este?

– Doradă, a sosit acum două zile.

Apoi, aruncând o privire discretă prin sala de mese, a coborât vocea la un ton confidențial.

– Vi-l recomand cu căldură, fiindcă, dacă vremea se menține așa, s-ar putea să mai dureze până primim pește proaspăt.

– Atunci nu mai e nimic de discutat, am încuviințat. Peștele acela prețios îmi aparține.

– E o alegere inspirată, domnule, dar vă rog să ne scuzați pentru micile neajunsuri în servire. Bucătăreasa și o chelneriță au fost nevoite să rămână în Corfu, iar de bucătărie se ocupă astăzi doamna Auslander. Peștele va trebui să fie la grătar.

– Nu-i nicio problemă. E perfect așa.

Mi-a aruncat o privire ușor sceptică.

– Vinul? Ce-ați zice, de pildă, de un Goumenissa Boutari?

– Nu consum alcool, mulțumesc, i-am amintit.

A dezaprobat cu o grimasă abia perceptibilă și o sclipire aurie în colțul gurii. În opinia sa nerostită, tipic mediteraneană, să nu bei vin alături de pește era o adevărată blasfemie. Însă eu fusesem prea aproape de buza prăpastiei: de cinci ani îmi impusesem și reușisem să stau departe nu doar de băuturile tari, ci și de cele slabe. De orice fel de băuturi.

– La desert avem tartă cu zmeură neagră, foarte gustoasă. Fructele au fost culese de pe insulă.

– O să țin minte. Mulțumesc.

A plecat spre celelalte mese. Dacă există ceva de care sunt mândru, mai mult chiar decât de titlul de Cavaler al Imperiului Britanic, pe care nu l-am etalat niciodată la rever – Regina Elisabeta fusese o mare admiratoare a mea pe vremea când era în floarea vârstei –, acel lucru este felul în care m-am purtat întotdeauna cu personalul auxiliar. De mic am învățat că ei sunt cei care rezolvă problemele, iar bunăvoința lor – sau lipsa ei – depind de impresia pe care le-o lași. Cele două războaie prin care am trecut în lunga mea existență – primul mai neplăcut decât al doilea, căci l-am petrecut în noroiul din Flandra, alături de Ronnie Colman, Herbert Marshall și alți vechi camarazi – n-au făcut decât să-mi întărească o convingere care mi-a fost ulterior confirmată și în lumea filmului: nu generații, ci sergenții decid bătăliile, așa cum electricienii, tâmplarii care confecționează decorurile și fetele de la machiaj, ca să dau doar câteva exemple, sunt cei care hotărăsc soarta filmelor.

L-am urmărit pe Gérard cu privirea în timp ce mă delectam cu aperitivele: măsline negre, brânză proaspătă și caracatiță gătită în vin. Doamna Auslander era o bucătăreasă pricepută. Era o plăcere să-l vezi cum se mișca printre mese cu o eleganță naturală, vigilent și profesionist, atent la toate detaliile, desfăcând sticle și

urmărind prestația celor doi tineri ospătari, Evangelia și Spiros.

În clipa aceea s-a deschis ușa de sticlă care dădea spre vestibul și un bărbat chipeș a intrat în sala de mese. Gérard l-a zărit imediat.

– Ah, domnule Foxá, a spus el.

L-a ieșit în întâmpinare, cu dintele de aur sclipindu-i în timp ce traversa sala, și l-a condus la o masă apropiată de a mea. Nou-venitul avea o înfățișare plăcută și nu părea să fie cu mult trecut de patruzeci de ani. Îl văzusem de la distanță cu o seară înainte, la cină. Acum purta un sacou bleumarin, o cămașă în carouri, fără cravată, și pantaloni din stofă moale. Îl observam discret când un miros plăcut de pește m-a făcut să întorc capul. Evangelia, chelnerița, avea obiceiul să se miște fără zgomot, ca o pisică.

– Dorada dumneavoastră, domnule.

– Ah, da... Mulțumesc.

Preț de câteva minute m-am concentrat să manevrez cu grijă furculița și cuțitul – detest cuțitul special pentru pește –, savurând mâncarea și paharul meu cu apă rece. Apoi am început să-i studiez pe ceilalți oaspeți. Eram atent la ei când am văzut intrând o femeie: treizeci și ceva de ani, dar mai aproape de patruzeci, genul clasic de turistă ocazională prin insulele grecești. Purta o rochie vaporosă, cu bretele subțiri, care îi lăsa umerii bronzati la vedere, iar în mână ținea o pălărie de pai cu boruri largi, împodobită cu o panglică roșie. Avea părul foarte blond, picioare frumoase și ochii cenușii sau albaștri – nu eram suficient de aproape ca să-mi dau seama. Nu era o frumusețe izbitoare, dar pentru o englezoaică nu arăta rău deloc.

S-a așezat la masa spre care o condusesese amabilul Gérard, dar a făcut-o cu un aer nehotărât, aruncând priviri în jur. Părea neliniștită. A schimbat câteva cuvinte cu șeful de sală, pe care nu le-am auzit, iar acesta a negat clătănând din cap. A privit din nou în jur, vizibil descumpănită, și a rămas cu ochii la ușă, ca și cum